

Švedščina na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani

Mita Gustinčič Pahor

Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko

Lektorat za švedski jezik deluje že od leta 1971 v okviru Oddelka za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko. V tem obdobju se položaj lektorata švedščine ni bistveno spremenil glede obsega ur ali kadra, se je pa v študijskem letu 2009/10 z uvedbo bolonjske reforme položaj lektorata utrdil. Švedščina je postala obvezni izbirni predmet programa Germanistika ter zunanji izbirni predmet za študente drugih oddelkov FF ter študente drugih članic UL. V skladu z načeli EU bi morala tudi Univerza v Ljubljani bolj spodbujati k večjezičnosti in v svojih programih ohranjati manjše jezike. Potrebe po kadrih z znanjem manjših tujih jezikov vsekakor so.

Ključne besede: lektorat švedskega jezika na UL, večjezičnost, uradni jeziki EU, bolonjska reforma

Svensklektoratet vid Universitetet i Ljubljana har funnits sedan 1971 inom Institutionen för tyska, nederländska och svenska. I denna period har lektoratet inte genomgått några större förändringar varken när det gäller antal timmar eller personal. Dock har svenskans ställning befästs med Bologna-reformen som genomfördes läsåret 2009/10 då svenskan blev ett obligatoriskt tillvalsämne för vissa tyskstudierande och tillvalsämne för studenter från andra institutioner vid Filosofiska fakulteten och andra fakulteter inom Universitetet i Ljubljana. I enlighet med EU:s principer bör också Universitetet i Ljubljana främja flerspråkighet och behålla de mindre språken i sina utbildningar. Behovet av människor som behärskar mindre språk finns utan tvekan.

Nyckelord: svenskundervisning vid Universitetet i Ljubljana, flerspråkighet, EU:s officiella språk, Bologna-reformen

Swedish has been taught at the University of Ljubljana since 1971 within the Department of German, Dutch and Swedish. During this period the course has not undergone any major changes in terms of number of teaching hours or staff. However, the position of Swedish was strengthened with the Bologna reform in the academic year 2009/10,

when it became a compulsory elective subject for some students of German, and elective subject for students from other departments at the Faculty of Arts and other faculties at the University of Ljubljana. In accordance with the principles of the EU the University of Ljubljana should promote multilingualism and retain small languages in its study programs, as there is certainly a need for people who are proficient in such languages.

Keywords: Swedish at the University of Ljubljana, multilingualism, EU-official languages, the Bologna reform

1 Zgodovina lektorata švedščine od začetkov do 2004

Lektorat za švedski jezik deluje že od leta 1971, sprva v okviru Oddelka za germanistiko, kasneje pa Oddelka za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko. Leta 1970 je bila Švedinja Lena Holmqvist habilitirana za lektoricu švedskega jezika in je januarja 1971 začela s prvim tečajem za začetnike, ki se ga je udeležilo 10 študentov. V študijskem letu 1971/72 je bil uveden tudi nadaljevalni tečaj, v letu 1982/83 pa še izpopolnjevalni. Lektorica Lena Holmqvist se je poleg pedagoškega dela, ki ga je zaključila leta 1995, ukvarjala še z znanstveno-raziskovalnim in strokovnim delom, prevajanjem, tolmačenjem in slovaropisjem. Leta 2004 je izšel njen splošni Švedsko-slovenski slovar (Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU), ki obsega nekaj več kot 23.000 gesel. Slovar je izjemnega pomena, saj je prvi v slovenskem merilu. Za študente in prevajalce, ki so si pred tem morali pomagati s slovarji v drugih tujih jezikih, je to odličen pripomoček.

Po upokojitvi Lene Holmqvist so lektorat kot zunanji sodelavci Oddelka prevzeli lektorji Švedskega inštituta iz Stockholma, ki so hkrati poučevali tudi na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu. Od leta 1995 do 2000 je lektorat vodil Mats Hjortfors, od 2000 do 2002 Bengt Lagerstedt ter od 2002 do 2004 Shanti Wittmar. Leta 2004 se je na Filozofski fakulteti zaposlila lektorica Mita Gustinčič Pahor, univ. dipl. anglistka, ki je švedščino študirala na Univerzi v Uppsali. V študijskem letu 2006/07 sta jo nadomeščali Ulla Djurberg v zimskem ter Lea Kozman v letnem semestru. Za ponovno sistemizacijo delovnega mesta lektorja za švedski jezik je zaslužna Neva Šlibar, predstojnica Oddelka v letih 2004–2010. Lektorat tako neprekinjeno deluje že skoraj petdeset let.

Že pred uvedbo lektorata za švedski jezik je na Oddelku za germanske jezike in književnosti potekal visokošolski pouk nordijskih jezikov in književnosti, in sicer v letih 1954–55, ko je imel

danski slavist Gunnar Olaf Svane v tedanjem germanskem seminarju Filozofske fakultete predavanja in vaje iz stare nordijsčine, moderne danščine in skandinavskih književnosti. To delo je v šestdesetih letih nadaljeval profesor Janez Orešnik, dolgoletni predstojnik katedre za primerjalno germansko jezikoslovje in skandinavistiko na tedanjem Oddelku za germanistiko, z vajami iz stare nordijsčine in moderne danščine. Profesor Orešnik je leta 1965 na Filozofski fakulteti obranil doktorsko disertacijo o islandskem glagolu in od tedaj objavlja znanstvena dela o islandskem jeziku in ostalih nordijskih jezikih (Grosman in Janko 2000: 336).

Iz teh zametkov se nikoli ni razvil samostojni univerzitetni študij skandinavistike, ki bi vključeval vse skandinavske jezike in islandščino. Danes je švedščina edini skandinavski jezik, ki se poučuje na univerzitetni ravni.

1.2 Lektorat od 2004 do 2019

Za kakovost lektorata je izredno pomembno mednarodno sodelovanje, predvsem zaradi dejstva, da na Oddelku ni drugih skandinavskih jezikov ter da za poučevanje skrbi samo ena učiteljica. Najpomembnejši partner lektorata je Švedski inštitut (Svenska institutet) iz Stockholma, ki kot švedska državna ustanova finančno, organizacijsko in kadrovsko podpira izvajanje študija švedščine na univerzah po vsem svetu. Poslanstvo Švedskega inštituta je promocija švedske kulture. Inštitut podpira delovanje švedskega lektorata na Oddelku za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko že od samega začetka: študentom nudi različne štipendije za študij švedščine na Švedskem, skrbi za stalno strokovno izpopolnjevanje lektorjev z organizacijo strokovnih tečajev in konferenc ter denarno podpira nabavo knjižnih virov, znanstvenih revij in drugih gradiv. Švedski inštitut podpira tudi različne projekte ter obiske gostujočih predavateljev. S konferencami, ki jih organizira tako na Švedskem kot drugje po svetu, učiteljem omogoča mednarodno povezovanje in sodelovanje, kajti veliko vezi se splete prav na konferencah. Tam se rojevajo tudi nove zamisli o sodelovanju med univerzami.

Lektorat v rednih presledkih obiskujejo gostujoči predavatelji, ki s kakovostnimi predavanji bogatijo znanje študentov o švedskem jeziku in kulturi. Aprila 2005 je Jessica Svärdström iz veleposlaništva Kraljevine Švedske v Ljubljani predavala o švedski mentaliteti. Maja istega leta je Monika Žagar z Univerze v Minnesoti, ZDA, v svojem predavanju predstavila skandinavsko literaturo v letih 1850–1900. Februarja 2008 je Marjan Marinšek, slovenski poznavalec in biograf Astrid Lindgren, predstavil pisateljico življenje in delo. Jeseni istega leta je Oddelek gostil Morgana Nilssona z Univerze v Göteborgu, ki je imel serijo predavanj o švedski

fonetiki in fonologiji, ter Monico Lövström, prevajalko pri Evropski komisiji, ki je predstavila svoje delo. Preko programa Erasmus je leta 2016 na oddelku gostovala lektorica Jeannette Bergström z Oddelka za skandinavistiko Univerze na Dunaju. Lektorat je odprt tudi za alternativne metode poučevanja jezika in je zato leta 2018 gostil lektorico in gledališko ustvarjalko Jenny Elfving, ki je s študenti izvedla delavnico učenja švedščine z metodo gledališke improvizacije.

Tudi pri obštudijskih dejavnostih, ki so enako pomembne kot redni pouk, lektorat stremi k mednarodnemu sodelovanju. Eden večjih projektov, ki se je odvil v aprilu 2006 v Trenti, je bil mednarodni seminar za študente švedskega jezika. Udeležilo se ga je 45 študentov iz treh držav – Nemčije (Univerza Ludwig-Maximilian v Münchnu), Hrvaške (Univerza v Zagrebu) in Slovenije (Univerza v Ljubljani) – na njem pa so poučevale tri lektorice z omenjenih univerz ter gostujoča lektorica s Švedske. Sodelovanje med univerzami na področju švedskega jezika se je začelo leta 2004, ko so se študentje švedščine naše fakultete udeležili seminarja v Münchnu na povabilo tamkajšnje univerze, leta 2005 pa seminarja v hrvaškem Pulju. Namen vseh treh seminarjev je bil poglobljanje poznavanja švedskega jezika in kulture ter navezovanje stikov med študenti.

Drugi mednarodni seminar za študente je lektorica Mita G. Pahor organizirala v maju 2012, ob stoletnici smrti Augusta Strindberga. Seminarja z naslovom *Dramatik Strindberg* so se udeležili študentje našega oddelka in Oddelka za skandinavistiko Univerze v Zagrebu. Predavali so uveljavljeni predavatelji in poznavalci Augusta Strindberga: Anna Pousette (Univerza v Beogradu), Darko Čuden, Nada Grošelj, Evald Koren, Igor Koršič (vsi Univerza v Ljubljani), Darja Dominkuš in Igor Samobor (oba SNG Drama). Študentje iz Zagreba so ob tej priložnosti v Lutkovnem gledališču Ljubljana v švedskem jeziku uprizorili gledališko igro *Strindbergpär-lor* pod vodstvom lektorice Bodil Zalesky. Seminar je spremljala tudi razstava o Strindbergovem življenju in delu, ki jo je na Oddelku postavila Mita G. Pahor.

Tretji mednarodni seminar za študente je lektorica organizirala v maju 2019 v Brežicah. Namenjen je bil študentom lektorata švedščine Filozofske fakultete UL in študentom skandinavistike Filozofske fakultete univerze v Zagrebu. Predavatelji so bili: lektorici Bodil Zalesky in Mita G. Pahor z omenjenih univerz, gostujoči predavatelj Martin Ringmar z Univerze v Lundu, ki je predaval o islandskem jeziku, ter gostujoči pisatelj in lektor na Univerzi ELTE v Budimpešti Måns Wadensjö, ki je predstavil svoje literarno ustvarjanje. Preko dramatizacije besedil so se študentje seznanili z zgodbami iz nordijske mitologije ter nekatere odlomke

uprizorili. Seminar pa je bil tudi priložnost za nekatere nekdanje študente ter študente višjih letnikov, da predstavijo lastne didaktične vaje ter se preizkusijo v učiteljski vlogi.

Težnja lektorata je, da študente povezuje z gospodarstvom, še bolj pa s področjem kulture. Nekateri študentje so se v študijskem letu 2008/09 preizkusili kot prevajalci in sodelovali v literarni radijski oddaji *Tu pa tam* Radia Študent, za katero so prevajali sodobno švedsko prozo v slovenščino. Študentje Marko Hladnik, Iva Klemenčič, Peter Lamovec in Nena Miloš so prevedli dela Bodil Malmsten, Linde Skugge, Torgnyja Lindgren in Kjella Erikssona.

Marca in aprila 2010 so študentje lektorata skupaj s kulturnim zavodom Novi ZATO sodelovali pri projektu »Prevajalski laboratorij«. Cilj projekta je bil predstaviti mladega, a sicer že uveljavljenega švedskega avtorja Jonasa Hassena Kheimirija slovenski javnosti in tako približati sodobno skandinavsko dramsko umetnost našemu prostoru. Pri projektu je sodelovalo enajst študentov zadnjega letnika lektorata, ki so prevedli avtorjevo dramo *Petkrat bog* in ob tem predstavili izzive, s katerimi so se soočali pri prevajanju. Prevod igre, ki jo sestavlja pet prizorov, je z dovoljenjem avtorja objavljen na slovenskem gledališkem portalu <http://veza.sigledal.org>.

Leta 2013 so študentje zadnjega letnika lektorata prevedli nekaj odlomkov iz švedskega prevoda pesnitve *Edda*. Prevodi so bili razstavljeni v Foersterjevem parku v okviru knjižnega sejma Liber.ac.

Leta 2014 so se študentke lektorata Iva Klemenčič, Julija Pretner in Irena Smodiš skupaj z lektorico Mito G. Pahor udeležile prevajalske delavnice v slovenskem Jeruzalemu, ki je potekala v sklopu pesniškega festivala »Dnevi poezije in vina«. Na delavnici so slovenski pesniki Milan Jesih, Tina Kozin, Aleš Šteger in Venó Taufer s pomočjo študentk in lektorice prevajali poezijo švedskih pesnikov Athene Farrokhzad, Gunnarja Hardinga, Ann Jäderlund in Niclasa Nilssona. Poleg pesniških branj na festivalu je bil izbor njihovih pesmi predstavljen v oddaji *Literarni nokturmo* Radia Ars pod uredniškim vodstvom Tine Kozin. Nekateri prevodi, ki so nastali na omenjenih delavnicah, pa so vključeni tudi v antologijo švedske poezije *Tvoj glas je moj* založbe Beletrina, ki sta jo uredili Irena Smodiš in Mita G. Pahor. Leta 2015 je podobna prevajalska delavnica v skoraj enaki zasedbi potekala na Švedskem, na pisateljski šoli Biskops-Arnö, kjer je prevajanje potekalo v obratni smeri, torej iz slovenščine v švedščino. Na delavnici so švedski pesniki na podlagi grobih prevodov, ki so jih pripravile študentke in lektorica, prevedli pesmi Milana

Jesiha, Tine Kozin, Aleša Štegra in Vena Tauferja. Njihove pesmi so bile objavljene v švedski literarni reviji *Lyrikvännen* (št. 6, 2015).

Predstaviti velja še ekskurzijo študentov lektorata v Stockholm v maju 2010. Poleg ogledov znamenitosti so študentje poslušali še predavanje Tomasa Riada, profesorja na Oddelku za skandinavistiko in večjezičnost Univerze v Stockholmu in člana Švedske akademije, ki je predaval o švedski fonetiki in fonologiji. Študentje so obiskali tudi Švedski inštitut v Stockholmu. Utrinke z ekskurzije so predstavili na fotografski razstavi na Oddelku za germanistiko.

Med pomembna dogodka na državni ravni sodita srečanje študentov lektorata in predstavnikov Oddelka s švedskim kraljevim parom, ki je Slovenijo obiskal junija 2004, ter srečanje s predsednikom švedskega parlamenta Björnrom von Sydowom in spremljajočo delegacijo februarja 2006.

Obštudijska dejavnost, ki je postala že tradicionalen dogodek na Filozofski fakulteti, je praznovanje praznika Svete Lucije vsako leto v decembru. Študentje z glasbenimi točkami obiskovalcem predstavijo priljubljeni švedski praznik ter jih pogostijo s tipičnim pecivom in pijačo. V sodelovanju s Slovensko-švedskim društvom so študentje lektorata skupaj s pevskim zborom Filozofske fakultete večkrat nastopili na praznovanju Svete Lucije v Evangeličanski cerkvi Primoža Trubarja v Ljubljani. Študentje in bivši študentje z jezikovnimi delavnicami redno sodelujejo tudi na Pikinem festivalu v Velenju.

V letih 2008 in 2009 je delovala švedska gledališka skupina pod umetniškim vodstvom gledališke igralko Mirel Knez. V švedščini sta bili na prireditvah Oddelka za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko odigrani predstavi Sneguljčica in štirje palčki po znani pravljici ter Slavček po H.C. Andersenu. Lektorica občasno na fakulteti organizira tudi švedske filmske večere.

Oddelek je imel zelo dobre stike z veleposlaništvom Kraljevine Švedske, ki je v Ljubljani delovalo od leta 2000 do 2010, od takrat naprej pa deluje na Dunaju. Študentje švedščine so večkrat dejavno sodelovali pri praznovanju Svete Lucije na veleposlaništvu, nekajkrat so bili vabljeni tudi na druge prireditve in sprejeme. Leta 2005 so študentje na pobudo in pod okriljem veleposlaništva sodelovali na Ljubljanskem knjižnem sejmu. Z zaprtjem veleposlaništva so vse tovrstne dejavnosti umanjale.

Tudi na strokovnem področju lektorat skrbi za ohranjanje mednarodnih stikov. V letu 2015 je v organizaciji in ob podpori Švedskega inštituta Oddelek organiziral konferenco za lektorje švedščine Srednje Evrope z uvodnim predavanjem Catrin

Norrby s Stockholmske univerze. Lektorica Mita G. Pahor se redno udeležuje konferenc in dodatnih strokovnih izobraževanj. Leta 2017 je preko programa Erasmus gostovala na Oddelku za skandinavistiko Dunajske univerze, sicer pa je dejavna tudi kot prevajalka. Prevedla je dela nobelovca Tomasa Tranströmerja, Pera Olova Enquista, Ann Jäderlund, Marie Silkeberg, Sare Stridsberg, Jonasa Hassena Khemirija, Liv Strömquist, Helene Henschen in drugih. Področja njene raziskovanja so recepcija švedske književnosti v Sloveniji, poučevanje švedščine in prevajanje iz švedščine v slovenščino.

Na koncu pregleda dejavnosti zadnjih let velja še poudariti, da se je v zadnjih desetih letih (2009–2019) devet študentov odločilo, da švedski jezik vključi v svoje diplomske in magistrske naloge. Večinoma gre za kontrastivne analize na področju jezikoslovja, študentje pa so s treh oddelkov Filozofske fakultete: Oddelka za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko, Oddelka za anglistiko in amerikanistiko ter Oddelka za prevajalstvo. Študentka Oddelka za germanistiko Iva Klemenčič je v letu 2016 kot prva svojo diplomsko nalogo v celoti napisala v švedskem jeziku.

2 Položaj lektorata danes

V preteklosti je bil lektorat švedščine obvezni izbirni predmet za študente eno-predmetnega študija anglistike in germanistike nepedagoške smeri, za vse ostale študente pa popolnoma izbirni predmet. Poučeval se je kot celoletni predmet na treh stopnjah, prvi dve leti po 6 oz. 4 ure tedensko (v zadnjih nekaj letih obe stopnji po 5 ur tedensko), tretje leto pa po dve uri tedensko. Uvedba bolonjske reforme v št. letu 2009/10 je položaj lektorata utrdila, saj je švedščina postala del prvostopenjskega študijskega programa Germanistika, in sicer kot obvezni izbirni predmet v drugem in tretjem letniku študija. Študentje lahko izbirajo med lektoratom švedščine in nizozemščine. Prav tako kot v preteklosti je lektorat še naprej odprt tudi za študente drugih smeri Filozofske fakultete ter študente drugih fakultet UL. S študijskim letom 2018/19 je prišlo do sprememb pri lektoratu na prvi stopnji germanistike. Število ur dveh celoletnih predmetov – vsak od njiju je bil ovrednoten z 10 kreditnimi točkami (KT) – je zdaj prerazporejenih v pet semestrov, kar pomeni, da študentje germanistike pričnejo z učenjem švedščine že v letnem semestru prvega letnika.

Iz nekdanjega tretjega letnika švedščine sta nastala dva semestrski predmeta, še vedno v obliki jezikovnih vaj, a z nekoliko več poudarka na švedski književnosti

ter švedski družbi in kulturi. Oba predmeta se poučujeta kot izbirna predmeta na drugi stopnji študija germanistike.

Izbirnost lahko predstavlja problem za študente drugih oddelkov Filozofske fakultete, če imajo na svojih smereh že zbrani dovolj kreditnih točk, saj so dodatni predmeti, ki presegajo 60 KT plačljivi. Senat Filozofske fakultete je sklep, ki je postal 9. točka *Meril za reševanje študentskih prošenj*, sprejel na svoji seji 15. 5. 2013 in se glasi: »Za vpis in opravljanje dodatnih predmetov, ki niso zajeti ali predpisani v okviru študijskega programa do obsega 60 KT posameznega letnika, študentka vložijo prošnjo z navedenimi razlogi. O prošnjah odloča OŠVU.¹ Dodatni predmeti so plačljivi v skladu s cenikom.« (*Merila za reševanje študentskih prošenj* 2018) Lektorat švedščine in lektorati majhnih jezikov bi morali biti bolj dostopni za vse študente brez prošenj ali doplačil v primeru preseganja točk. Univerza bi morala slediti usmeritvam in ciljem Evropske unije, to je krepiti večjezičnost in stremeti k tako imenovanemu barcelonskemu cilju,² kar pomeni, da bi se Evropejci morali znati sporazumevati še v dveh jezikih poleg svojega maternega jezika.

Težava, ki je lektorat pestila zadnja leta, so bili varčevalni ukrepi Filozofske fakultete, kar je v praksi pomenilo neizvajanje izbirnih predmetov na drugi stopnji v študijskih letih 2015/16 in 2017/18. V vmesnih letih, ko sta se izbirna predmeta izvajala (2014/15 in 2016/17), pa se je število študentov občutno zmanjšalo, saj so mnogi po enoletni prekinitvi s poukom švedščine izgubili motivacijo za nadaljevanje. Pouk na višji ravni je ključnega pomena za doseganje kompetenc, ki jih bodo študentje potrebovali na trgu dela. Fakulteta bi morala poskrbeti za kontinuiteto izvajanja vseh obstoječih predmetov švedskega lektorata.

V tem trenutku še nimamo vzpostavljene Erasmus izmenjave s švedskimi univerzami, kar pa je vsekakor naša prioriteta. Večje univerze niso pokazale zanimanja za podpis pogodb, zato bo naš naslednji korak poskus pri manjših. Izhod v sili je, da študentje, ki gredo na izmenjavo na katero izmed nemških univerz, tam obiskujejo tudi predavanje iz švedščine.

Soočamo se tudi s finančnimi težavami. Za nabavo leposlovja in strokovne literature se vedno obrnemo na Švedski inštitut, ki podpore sicer ne odreče, a bi moral

1 Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje.

2 Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Večjezičnost: prednost Evrope in skupna zaveza {SEC(2008) 2443} {SEC(2008) 2444} {SEC(2008) 2445}/* COM/2008/0566 konč. */ , <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52008DC0566> (10. 10. 2019).

tudi matični oddelek prispevati v posodabljanje knjižničnega gradiva. Problem, ki ga ima veliko zaposlenih na Filozofski fakulteti, najbrž še najbolj lektorji, je tudi pomanjkanje sredstev za udeležbo na konferencah in srečanjih, še posebej, če lektorji niso vključeni v raziskovalne projekte (tu se odpira vprašanje statusa lektorja, ki je namenjeno drugi razpravi). Velikokrat si lektorji sami krijejo potne stroške za udeležbo na konferencah, ki se jih udeležujejo.

Tu so še režijski stroški, ki jih Filozofska fakulteta odškrtne pri vsakem nakazilu namenskih donatorskih sredstev kar po nepotrebnem otežuje pridobivanje sredstev za izvedbo raznih seminarjev in predavanj gostujočih predavateljev.

3 Misli o prihodnosti

Razvoj stroke je prioriteta lektorata, zato bi bilo dobro, da se ponujeni predmeti na prvi in drugi stopnji študija germanistike izvajajo redno in stalno. Stalno izvajanje vseh predmetov lektorata (Švedski jezik in kultura I–V na prvi stopnji ter Švedski jezik, literatura in kultura v kontekstu I in II na drugi stopnji) je izhodišče za stabilnost in kontinuiteto stroke, hkrati pa zagotavlja boljše usposobljen kader. Seveda je zaželena tudi postopna širitev v študij skupaj z ostalimi skandinavskimi jeziki in islandščino, a je ta cilj najbrž daleč v prihodnosti.

Lektorat švedščine mora torej obstati najmanj v takšnem obsegu, kot ga ima danes. Švedščina se poučuje v skoraj vseh državah Evropske unije (izjema so Ciper, Luksemburg in Malta) in podpiranje poučevanja švedščine v evropskih državah je in ostaja prioriteta Švedskega inštituta. Znotraj posameznih držav, kjer se švedščina poučuje na več univerzah, pa pri odločanju o prednosti pri podpori dodatno upošteva še tri kriterije: poučevanje različnih vidikov švedske družbe in kulture in odprtost predmeta za študente različnih smeri, ne nujno filoloških; raziskovanje, obstoj doktorskega študija in študija na višji ravni, ki zagotavljajo širino, stabilnost predmeta in dobro podlago za izobraževanje lastnega učiteljskega kadra; aktivnost izobraževalnih ustanov pri promoviranju švedske kulture in vidikov švedske družbe tudi zunaj samega pouka (Svenskan i världen 2007: 8–9).

Potreba po znanju švedskega jezika obstaja. Raziskav sicer ni, a izkušnje kažejo, da kader z znanjem švedščine iščejo prevajalske agencije, tako za prevajanje tehničnih besedil kot tudi besedil evropskih institucij, in sodišča (trenutno deluje v Sloveniji samo en sodni tolmač za švedski jezik), nekoliko manj založbe. Opaziti je namreč, da je bilo v zadnjem času kar nekaj švedskih knjig prevedenih iz

angleščine. Tako sedanji kot nekdanji študentje imajo veliko željo po prevajanju, vendar morajo biti tudi založbe pripravljene vložiti trud in čas v delo z mladimi prevajalci. Na tem področju bi si vsekakor lahko prišli naproti in uvedli sodelovanja oz. kakšen prevajalski projekt.

Prav tako obstaja zanimanje za učenje švedskega jezika. Na lektorat se vsako leto v povprečju na novo vpiše dvajset študentov, v letošnjem letu pa nekoliko manj zaradi manjšega vpisa na študij germanistike. Zanimanje obstaja tudi za tečaj švedščine, ki ga FF izvaja za zunanje udeležence. Tečaj na različnih stopnjah se neprekinjeno izvaja že od št. leta 2010/11. Tudi ta interes ni zanemarljiv, motivacija udeležencev teh tečajev pa je včasih večja kot pri študentih, saj imajo bolj jasne cilje in razloge, zakaj se želijo naučiti švedščine.

4 Zaključek

Slovenija se na različnih področjih zelo rada zgleduje po skandinavskih državah. Pot k razumevanju kulture, vrednot, tradicij in družbenih vzorcev, ki so značilni za neko družbo, je tudi poznavanje jezika, saj se vrednote in mentaliteta izražajo tudi v njem. Lektorat švedskega jezika na Oddelku za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko stremi k temu, da pri študentih ustvari visoke jezikovne kompetence, da jim čim bolj verodostojno posreduje znanje o švedski družbi in kulturi, hkrati pa se strokovno in raziskovalno razvija. Prvi korak na poti k nadaljnjemu razvoju je zagotovitev stalnosti izvajanja vseh predmetov lektorata, ne glede na število vpisanih študentov. Pri vseh manjših jezikih bi moralo biti glavno vodilo kakovost poučevanja in visoke kompetence pri študentih, ne pa njihova številčnost. Fakulteta in Univerza se morata tega zavedati in tak razvoj spodbujati. Trg dela najbrž ne potrebuje množice ljudi, ki znajo malo švedsko, ampak raje peščico takih, ki jezik dobro obvlada.

Literatura

- Grosman, Meta; Janko, Anton (2000). Oddelek za germanske jezike in književnosti. *Zbornik: 1919–1999*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 329–339.
- Merila za reševanje študentskih prošenj na študiju prve in druge stopnje*. <http://www.ff.uni-lj.si/studij/dodiplomski_studij_1_stopnja/pravilniki_merila/merila_za_resevanje_studentskih_prosenj> (20. 7. 2019).
- Svenskan i världen*. <<https://data.riksdagen.se/fil/9DD123BA-1234-441D-AD19-057F44CAB64A>> (20. 7. 2019).